EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.7.2021
COM(2021) 571 final

2021/0202 (COD)
SENSITIVE[*]
UNTIL ADOPTION

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Sklepa (EU) 2015/1814 glede količine pravic za vključitev v rezervo za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov do leta 2030

{SWD(2021) 552 final}

[*] Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

S **sporočilom o evropskem zelenem dogovoru**[1] se je začela nova strategija EU za rast, katere cilj je preobraziti EU v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom. Komisija je s sporočilom znova potrdila svoj cilj okrepiti podnebne cilje in zagotoviti, da bo Evropa do leta 2050 prva podnebno nevtralna celina. Poleg tega si prizadeva zaščititi zdravje in dobrobit državljanov pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja, in njegovimi učinki. Nujnost in vrednost evropskega zelenega dogovora sta se še povečali zaradi zelo hudih posledic pandemije COVID-19 za zdravje, življenjske in delovne pogoje ter dobrobit državljanov Unije.

Boj proti podnebnim spremembam je pereč izziv. Glede na znanstvene ugotovitve posebnega poročila Medvladnega odbora za podnebne spremembe (IPCC) je treba neto ničelne emisije CO_2 na svetovni ravni doseči okoli leta 2050, za tem pa čim prej v tem stoletju še nevtralnost za vse druge toplogredne pline. Za ta pereči izziv mora EU okrepiti svoje ukrepe in do leta 2050 postati podnebno nevtralna, da dokaže vodilno vlogo na svetovni ravni. Ta cilj je določen v sporočilu z naslovom „**Čist planet za vse** – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo“[2].

Na podlagi strategije iz evropskega zelenega dogovora in celovite ocene učinka je Komisija septembra 2020 v sporočilu o **krepitvi evropskih podnebnih ambicij do leta 2030**[3] (v nadaljnjem besedilu: načrt za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030) predlagala povečanje ambicije EU in predložila celovit načrt za odgovorno povečanje zavezujočega cilja Evropske unije za leto 2030 na najmanj 55-odstotno zmanjšanje neto emisij. Sedanja okrepitev cilja za leto 2030 pomaga zagotoviti varnost oblikovalcem politik in vlagateljem, da ne bodo odločitve v prihodnjih letih vezane na ravni emisij, ki niso v skladu s ciljem EU glede podnebne nevtralnosti do leta 2050. Cilj za leto 2030 je v skladu s ciljem Pariškega sporazuma, da se dvig globalne temperature ohrani precej pod 2 °C in da se nadaljujejo prizadevanja za omejitev dviga temperature na 1,5 °C.

Evropski svet je na seji decembra 2020 podprl novi zavezujoči cilj EU za leto 2030[4]. Poleg tega je Komisijo pozval, „naj oceni, kako bi lahko vsi gospodarski sektorji najbolje prispevali k cilju za leto 2030; obenem naj pripravi potrebne predloge in jim priloži poglobljen pregled okoljskega, gospodarskega in družbenega vpliva na ravni držav članic, pri tem pa upošteva nacionalne energetske in podnebne načrte ter pregleda obstoječe prožnosti“.

---

1 COM(2019) 640 final.
2 COM(2018) 773 final.
3 COM(2020) 562 final.
4 Sklepi Evropskega sveta z dne 10. in 11. decembra 2020, EUCO 22/20, dokument CO EUR 17, CONCL 8.

V ta namen je bilo v **evropskih podnebnih pravilih**[5], o katerih sta se dogovorila sozakonodajalca, določeno, da bo cilj EU glede podnebne nevtralnosti pravno zavezujoč, cilj za leto 2030 pa v skladu s pravili okrepljen, pri čemer je bilo določeno, da se neto emisije do leta 2030 zmanjšajo za vsaj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990.

Da bi sledili poti, predlagani v evropskih podnebnih pravilih, in dosegli to višjo raven ambicij za leto 2030, je Komisija pregledala trenutno veljavno podnebno in energetsko zakonodajo, s katero naj bi se emisije toplogrednih plinov do leta 2030 zmanjšale le za 40 %, do leta 2050 pa za 60 %. Ta zakonodajni sveženj „**Pripravljeni na 55**“, napovedan v načrtu za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030, je najcelovitejši gradnik v prizadevanjih za uresničitev ambicioznega novega podnebnega cilja za leto 2030, k njegovi uresničitvi pa bodo morali prispevati vsi gospodarski sektorji in politike.

Komisija mora v okviru tega svežnja povečati okoljski prispevek sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) s spremembo Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta[6] (v nadaljnjem besedilu: direktiva o EU ETS) na način, sorazmeren s splošnim ciljem. Poleg tega so za premagovanje negativnega vpliva krize COVID-19 na delovna mesta, dohodke in podjetja, tudi v sektorjih, ki jih zajema sistem EU za trgovanje z emisijami (EU ETS), potrebne kratkoročne naložbe brez primere.

Za odpravo strukturnega neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem po pravicah na trgu in povpraševanjem po njih ter za izboljšanje odpornosti EU ETS na večje pretrese je bila s Sklepom (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta[7] (v nadaljnjem besedilu: sklep o rezervi za stabilnost trga) leta 2018 vzpostavljena rezerva za stabilnost trga. Rezerva za stabilnost trga deluje od leta 2019.

Rezerva deluje tako, da sproži prilagoditev letnih količin za prodajo na dražbi. Za ohranitev najvišje stopnje predvidljivosti so bila v Sklepu (EU) 2015/1814 (sklep o rezervi za stabilnost trga) določena jasna pravila za vključitev pravic v rezervo in njihovo sprostitev iz nje.

Ta pravila so bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta[8]. Z Direktivo (EU) 2018/410 se je stopnja vključitve (odstotek od skupnega števila pravic v obtoku, vključenih v rezervo) do leta 2023 podvojila z 12 % na 24 %, najmanjši znesek za vključitev v rezervo pa s 100 na 200 milijonov pravic.

---

5 Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

6 Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES, UL L 275, 25.10.2003, str. 32.

7 Sklep (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in spremembi Direktive 2003/87/ES (UL L 264, 9.10.2015, str. 1).

8 Direktiva (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2018 o spremembi Direktive 2003/87/ES za krepitev stroškovno učinkovitega zmanjšanja emisij in nizkoogljičnih naložb ter Sklepa (EU) 2015/1814 (UL L 76, 19.3.2018, str. 3).

Opozoriti je treba, da najmanjši znesek pravic za vključitev v rezervo posredno določa najmanjše skupno število pravic v obtoku, potrebno za sprožitev vključitve pravic v rezervo (tj. zgornji prag rezerve). Skupno število pravic v obtoku mora znašati vsaj 833 milijonov, tako da 12 % tega zneska v rezervo vključuje vsaj 100 milijonov pravic. Ta najmanjši znesek je bil podvojen skupaj s podvojitvijo odstotka vključitve, tako da je zgornji prag rezerve ostal enak (24 % od 833, kar je 200).

Spremembe EU ETS za povečanje ambicij do leta 2030 ter vpliv zunanjih dejavnikov, kot je COVID-19, ali nacionalnih ukrepov, kot je postopna ukinitev premoga, pomenijo, da morajo temeljna pravila rezerve za stabilnost trga ostati ustrezna za nadaljnje odpravljanje strukturnih neravnovesij med ponudbo in povpraševanjem v celotnem desetletju. Poleg tega člen 3 sklepa o rezervi za stabilnost trga na podlagi analize pravilnega delovanja evropskega trga ogljika Komisijo zadolžuje za pregled delovanja rezerve za stabilnost trga pred iztekom treh let od začetka njenega delovanja. Pri pregledu je treba posebno pozornost nameniti ključnim številčnim parametrom rezerve za stabilnost trga in pravilu o prenehanju veljavnosti[9] ter preučiti vpliv rezerve na rast, delovna mesta, industrijsko konkurenčnost Unije in tveganje selitve virov CO_2.

Analiza, izvedena v oceni učinka v okviru pregleda, kaže, da bi bilo treba rezervo za stabilnost trga prilagoditi novi politiki in tržnim razmeram ter pretresom. Ugotovila je tudi, da bi morala rezerva za stabilnost trga vključevati ponudbo in povpraševanje letalstva. Druga točka, ki izhaja iz analize, je bila, da je vključitev izpostavljena učinkom praga, kar je treba popraviti[10].

Pregled teh elementov bi bilo treba preučiti skupaj z učinki povečanja ambicij EU ETS na stabilnost trga. Posledično se izvaja kot del predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktive o EU ETS in sklepa o rezervi za stabilnost trga za krepitev EU ETS[11].

V skladu s členom 1(5) sklepa o rezervi za stabilnost trga se stopnja vključitve po letu 2023 vrne na 12 %. Če parametri rezerve za stabilnost trga niso ustrezno in pravočasno prilagojeni, to tveganje povzroči potencialno škodljivo povečanje presežka. Zato bi bilo treba nadaljevanje sedanjih parametrov rezerve za stabilnost trga, kot so določeni v skladu z Direktivo (EU) 2018/410 (stopnja vključitve 24 % in najmanjši znesek za vključitev v rezervo 200 milijonov pravic), sprejeti ločeno od splošnega pregleda EU ETS v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“, da se zagotovi tržna predvidljivost.

---

9 Pravilo o prenehanju veljavnosti je določeno v členu 1(5a) sklepa o rezervi za stabilnost trga. V njem je navedeno, da bodo od leta 2023 pravice v rezervi nad skupnim številom pravic, prodanih na dražbi v prejšnjem letu, razveljavljene.

10 Za ponazoritev učinka praga – če znaša skupno število pravic v obtoku 834 milijonov pravic, kar je nekoliko več od zgornjega praga 833 milijonov, se v skladu s pravili o rezervi za stabilnost trga v rezervo vključi 24 % skupnega števila pravic v obtoku. Če je skupno število pravic v obtoku tik pod pragom 832 milijonov pravic, potem se v rezervo za stabilnost trga ne vključi nič.

11 Direktiva (EU) 2021/… Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in Sklep (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov (UL L […], […], str. […]).

Posledično bi bilo treba spremeniti sklep o rezervi za stabilnost trga, da se izvede ta bistvena prilagoditev za ohranitev dobro delujočega in ambicioznega EU ETS.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi**

Rezerva za stabilnost trga je orodje za stabilnost trga, ki ga vzpostavlja EU ETS. Zato je skladnost rezerve za stabilnost trga z drugimi politikami Unije zagotovljena predvsem z usklajenostjo EU ETS z drugimi politikami Unije. Ker sedanji predlog vključuje le spremembe oblikovnih značilnosti rezerve za stabilnost trga, ne vpliva neposredno na druge politike Unije.

Skladnost z drugimi politikami Unije je zagotovljena z usklajenostjo ocene učinka za pregled EU ETS in rezerve za stabilnost trga s preostalim svežnjem ukrepov „Pripravljeni na 55“ za podnebne spremembe in obnovljivo energijo: zlasti ocene učinkov v zvezi z uredbo o porazdelitvi prizadevanj; uredbo o rabi zemljišč, spremembi rabe zemljišč in gozdarstvu (LULUCF); standardi emisijskih vrednosti CO_2 za osebne avtomobile in kombinirana vozila; direktivo o energiji iz obnovljivih virov; direktivo o energetski učinkovitosti; v poznejši fazi pa tudi direktivo o energetski učinkovitosti stavb. Rezerva za stabilnost trga vključuje spremembe v povpraševanju zaradi teh dopolnilnih politik.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- Pravna podlaga

Pravna podlaga tega predloga je člen 192 PDEU. Evropska unija v skladu s členom 191 in členom 192(1) PDEU med drugim prispeva k uresničevanju naslednjih ciljev: ohranjanje, varstvo in izboljšanje kakovosti okolja; spodbujanje ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov, zlasti v boju proti podnebnim spremembam.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Pravica EU do ukrepanja izhaja iz dejstva, da EU ETS deluje kot sistem na ravni Unije na popolnoma usklajen način. Direktiva o EU ETS je obstoječi instrument politike EU, ki je bil uveden leta 2003.

Podnebne spremembe so čezmejna težava, mednarodni ukrepi in ukrepi EU pa lahko učinkovito dopolnjujejo in krepijo ukrepe na regionalni, nacionalni in lokalni ravni. Povečanje cilja glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov EU do leta 2030 bo vplivalo na številne sektorje v celotnem gospodarstvu EU, zato je usklajeno ukrepanje na ravni EU nujno, možnosti, da se bo z njim zagotovil potreben prehod, pa večje, saj se bodo tako odločno spodbujale stroškovno učinkovite spremembe in navzgor usmerjena konvergenca.

Ciljev direktive o EU ETS zato države članice ne morejo zadovoljivo doseči enostransko, temveč se zaradi obsega in učinka direktive lažje dosežejo na ravni Unije. Ker je rezerva za stabilnost trga orodje za stabilnost trga, ki ga vzpostavlja direktiva o EU ETS, njegovega cilja prav tako ni mogoče zadovoljivo doseči z enostranskimi ukrepi držav članic. Gre za obstoječi instrument politike EU, ki je bil uveden leta 2015. V skladu z načelom subsidiarnosti iz

člena 5 PDEU se lahko cilji predloga za spremembo tega instrumenta dosežejo le s predlogom Komisije na ravni EU.

- **Sorazmernost**

Kot je navedeno v oddelku 7 ocene učinka, je predlog skladen z načelom sorazmernosti, saj ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev stroškovno učinkovitega izvajanja cilja EU glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za leto 2030 ob sočasnem zagotavljanju pravilnega delovanja notranjega trga.

- **Izbira instrumenta**

Sklep je ustrezen instrument za spremembo sklepa o vzpostavitvi rezerve za stabilnost trga.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

V zvezi s temi predlogi ni bilo naknadnega ocenjevanja ali preverjanja primernosti zaradi zgodnje faze izvajanja obstoječe zakonodaje in posledično omejene razpoložljivosti podatkov.

- **Posvetovanja z deležniki**

Na splošnem posvetovanju o reviziji EU ETS so bila zbrana mnenja deležnikov o reviziji rezerve za stabilnost trga.

Komisija je najprej pozvala k predložitvi povratnih informacij o začetni oceni učinka, pri čemer je predstavila začetne premisleke in možnosti politike za revizijo. Povratne informacije o začetni oceni učinka je bilo mogoče predložiti od 29. oktobra 2020 do 26. novembra 2020, prejetih pa je bilo približno 250 prispevkov[12]. Komisija je nato organizirala spletno javno posvetovanje z vprašalnikom. Odprto je bilo 12 tednov, od 13. novembra 2020 do 5. februarja 2021, prejetih pa je bilo skoraj 500 odgovorov[13]. Komisija je pogodbenemu izvajalcu družbi Vivid Economics naročila tudi organizacijo dveh strokovnih delavnic[14] o pregledu rezerve za stabilnost trga.

Rezerva za stabilnost trga ima široko podporo med skupinami deležnikov, vendar ni soglasja glede potrebnih sprememb njenih parametrov, zlasti pragov in stopnje vključitve. Civilna družba je relativno bolj naklonjena okrepitvi parametrov rezerve za stabilnost trga kot zasebni sektor. Predlog za nadaljevanje s stopnjo vključitve 24 % in najmanjšim zneskom za vključitev v rezervo 200 milijonov pravic po letu 2023 ter do konca faze IV sistema EU za trgovanje z emisijami leta 2030 dosega razumno ravnovesje, kar tudi odraža, da je rezerva za stabilnost trga s sedanjimi parametri v preteklosti delovala dobro.

---

12 Rezultat je na voljo na spletnem mestu: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Podnebne-spremembe-posodobitev-sistema-EU-za-trgovanje-z-emisijami-ETS-_sl

13 Rezultat je na voljo na spletnem mestu: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Updating-the-EU-Emissions-Trading-System/public-consultation_sl

14 https://ec.europa.eu/clima/events/expert-workshop-market-stability-reserve_sl, https://ec.europa.eu/clima/events/2nd-expert-workshop-market-stability-reserve_sl.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ta predlog temelji na dokazih, zbranih v okviru ocene učinka[15], ki je priložena načrtu za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030. Uporablja posodobljen referenčni scenarij EU[16], ki vključuje učinke COVID-19, in posodobljene scenarije politike, ki temeljijo na scenarijih, razvitih za načrt za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030.

Poleg tega se Komisija zanaša na čedalje večjo zbirko medsebojno strokovno pregledanih empiričnih raziskav o EU ETS in uporablja več naročil podpornih storitev. V okviru enega od teh naročil je družba Vivid Economics opravila študijo v podporo pregledu rezerve za stabilnost trga, ki ga je opravila komisija[17]. V okviru študije je družba Vivid Economics organizirala dve strokovni delavnici, na katerih so sodelovali analitiki, tržni strokovnjaki in deležniki. Ta študija je podprla ohranitev sedanje stopnje vključitve po letu 2023.

- **Ocena učinka**

Predlogu je priložena ocena učinka, ki temelji na ugotovitvah celovite ocene učinka za načrt za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030[18]. Temelji na scenarijih integriranega modeliranja, ki odražajo medsebojno vplivanje različnih instrumentov politike o gospodarskih subjektih, da se zagotovijo dopolnjevanje, doslednost in učinkovitost pri doseganju podnebnega cilja do leta 2030 in leta 2050. Objavljena bosta tudi povzetek in pozitivno mnenje Odbora za regulativni nadzor. V zvezi s tem predlogom je ocena učinka pokazala, da za ohranitev dobrega delovanja EU ETS ne bi smeli dovoliti, da se stopnja vključitve po letu 2023 vrne na 12 %, ampak bi jo bilo treba ohraniti na 24 %, dokler se ne izvede popoln pregled.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ta predlog ne bo pomenil neposrednega upravnega bremena za podjetja, saj ga izvaja Komisija.

V skladu z zavezo Komisije boljšemu pravnemu urejanju je bil predlog pripravljen na podlagi načel vključevanja, popolne preglednosti in stalnega sodelovanja z deležniki ter upoštevanja zunanjih povratnih informacij in zunanjega nadzora, da se zagotovi ustrezna uravnoteženost predloga (glej tudi oddelek o zbiranju in uporabi strokovnih mnenj).

- **Temeljne pravice**

V predlogu se spoštujejo temeljne pravice in upoštevajo načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah[19]. Zlasti prispeva k cilju zagotavljanja visoke ravni

---

15 Zlasti Vivid Economics, 2021, *Review of the EU ETS' Market Stability Reserve* (Pregled rezerve za stabilnost trga za EU ETS), poročilo, pripravljeno za GD CLIMA.

16 Napovedi trendov v zvezi z energijo, prometom in emisijami toplogrednih plinov do leta 2050, ki so bile oblikovane z uporabo modeliranja ter temeljijo na usklajenem naboru predpostavk za celotno EU, države članice in politike EU, posebnih značilnostih držav članic in posvetovanju s strokovnjaki držav članic.

17 Vivid Economics, 2021, *Review of the EU ETS' Market Stability Reserve* (Pregled rezerve za stabilnost trga za EU ETS), poročilo, pripravljeno za GD CLIMA.

18 SWD(2020) 176 final.

19 UL C 326, 26.10.2012, str. 391.

varstva okolja v skladu z načelom trajnostnega razvoja iz člena 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah[20].

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

EU ETS ustvarja znatne prihodke za proračune držav članic. Večina teh prihodkov z dražb se steka v države članice. Predlog vpliva na nacionalne proračune in uprave predvsem zaradi te povezave. Z ohranitvijo sedanje stopnje vključitve rezerve za stabilnost trga se bo zmanjšal obseg dražb v državah članicah. Vendar se pričakuje, da se bo to izravnalo z učinkom na ceno zmanjšanega presežka pravic na trgu zaradi večje ambicioznosti EU ETS in s predlaganim povečanjem področja uporabe direktive o EU ETS za kritje pomorskega prometa ter cestnega prometa in stavb. Komisija bo predstavila prilagoditve proračunskega okvira EU v okviru prihodnjega svežnja o lastnih sredstvih, ki vključuje predlog spremembe večletnega finančnega okvira.

Odločitve v zvezi z razvojem in javnim naročanjem za informacijske tehnologije se bodo izvajale v skladu s sporočilom z dne 10. septembra 2020 o smernicah za financiranje informacijske tehnologije in kibernetske varnosti[21].

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo še naprej spremljala in ocenjevala delovanje EU ETS, vključno z rezervo za stabilnost trga, v svojem letnem poročilu o trgu ogljika, kot je določeno v členu 10(5) direktive o EU ETS. Pobuda temelji na postopku, ki je osnovan na celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih ter na zanesljivem okviru preglednosti za emisije toplogrednih plinov in drugih podnebnih informacijah iz Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta[22]. Komisija bo kot osnovo za svoje redno ocenjevanje napredka med drugim uporabila informacije, ki so jih v skladu z uredbo o upravljanju predložile in sporočile države članice. Te vključujejo informacije o emisijah toplogrednih plinov, politikah in ukrepih, projekcijah in prilagajanju. Komisija bo te informacije uporabila tudi za preglede izvajanja okoljske politike in spremljanje okoljskih akcijskih programov.

Poleg tega je ocena napredka pri uporabi direktive o EU ETS urejena v členu 21 direktive o EU ETS, ki od držav članic zahteva, da morajo Komisiji predložiti letno poročilo, v katerem se posebna pozornost nameni vprašanjem, kot so dodelitev pravic, delovanje registrov, izvajanje spremljanja in poročanja, preverjanje in akreditacija ter zadeve, povezane s skladnostjo.

---

20 UL C 326, 26.10.2012, str. 391.

21 C(2020) 6126.

22 Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

Poleg tega člen 3 sklepa o rezervi za stabilnost trga od Komisije zahteva, da po tem prvem pregledu redno pregleduje rezervo za stabilnost trga.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

V skladu s trenutno veljavnim sklepom o rezervi za stabilnost trga bosta 24-odstotna stopnja vključitve v rezervo za stabilnost trga in najmanjši znesek za vključitev v rezervo 200 milijonov pravic prenehala veljati leta 2023. Od leta 2024 bi stopnja vključitve postala 12 %. Ocena učinka je pokazala, da 12-odstotna stopnja vključitve ne bi zadostovala za zagotovitev, da bi bili cilji rezerve za stabilnost trga v smislu zmanjšanja presežka in zagotavljanja odpornosti trga še vedno izpolnjeni. Cilj tega predloga je zagotoviti, da se sedanji parametri rezerve za stabilnost trga (stopnja vključitve 24 % in najmanjši znesek za vključitev v rezervo 200 milijonov pravic) ohranijo po letu 2023 in do konca faze IV sistema EU za trgovanje z emisijami dne 31. decembra 2030, da se zagotovi tržna predvidljivost. Stopnja vključitve rezerve za stabilnost trga bi se po letu 2030 vrnila na 12 %.

2021/0202 (COD)

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Sklepa (EU) 2015/1814 glede količine pravic za vključitev v rezervo za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov do leta 2030

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[1],

ob upoštevanju mnenja Odbora regij[2],

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Pariški sporazum, sprejet decembra 2015 v skladu z Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), je začel veljati novembra 2016 (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum)[3]. Pogodbenice Pariškega sporazuma so se dogovorile, da bodo dvig globalne povprečne temperature omejile na precej pod 2 °C glede na predindustrijske ravni in da bodo nadaljevale prizadevanja, da dvig temperature ne bi presegel 1,5 °C glede na predindustrijske ravni.

(2) Spopadanje s podnebnimi in okoljskimi izzivi ter doseganje ciljev Pariškega sporazuma sta osrednji del sporočila o „evropskem zelenem dogovoru“, ki ga je Komisija sprejela 11. decembra 2019[4].

(3) Evropski zeleni dogovor združuje obsežen sklop ukrepov in pobud, ki se vzajemno krepijo in katerih cilj je doseči podnebno nevtralnost v EU do leta 2050, in določa novo strategijo za rast, katere cilj je preoblikovati Unijo v pravično in uspešno družbo s sodobnim, z viri gospodarnim in konkurenčnim gospodarstvom, v katerem bo gospodarska rast ločena od rabe virov. Njegov cilj je tudi zavarovati, ohraniti in poživiti naravni kapital Unije ter zaščititi zdravje in dobrobit državljanov in državljank pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja, in njegovimi učinki. Hkrati ta prehod različno vpliva na ženske in moške ter ima poseben učinek na nekatere prikrajšane skupine, kot so starejši, invalidi in osebe z manjšinskim etničnim ali rasnim poreklom. Zato je treba zagotoviti, da je prehod pravičen in vključujoč ter da pri njem nihče ne bo zapostavljen.

---

1 UL C , , str. .
2 UL C , , str. .
3 Pariški sporazum (UL L 282, 19.10.2016, str. 4).
4 COM(2019) 640 final.

(4) Nujnost in vrednost evropskega zelenega dogovora sta se še povečali zaradi zelo hudih posledic pandemije COVID-19 za zdravje, življenjske in delovne pogoje ter dobrobit državljanov Unije, ki so pokazali, da morata naša družba in naše gospodarstvo izboljšati svojo odpornost na zunanje pretrese ter ukrepati zgodaj, da bi jih preprečili ali ublažili. Evropski državljani še naprej izražajo trdna stališča, da to velja zlasti za podnebne spremembe[5].

(5) Unija se je v posodobljenem nacionalno določenem prispevku, ki ga je 17. decembra 2020 predložila sekretariatu UNFCCC, zavezala, da bo do leta 2030 neto emisije toplogrednih plinov v celotnem gospodarstvu Unije zmanjšala za vsaj 55 % pod ravnjo iz leta 1990[6].

(6) Unija je z Uredbo (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta[7] cilj podnebne nevtralnosti v celotnem gospodarstvu do leta 2050 vključila v zakonodajo. Ta uredba določa tudi zavezujočo nacionalno zavezo Unije za zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov (emisij, potem ko se odštejejo odvzemi) za vsaj 55 % pod ravnmi iz leta 1990, do leta 2030.

(7) Vsi gospodarski sektorji morajo prispevati k doseganju tega zmanjšanja emisij. Zato bi bilo treba cilj EU ETS, vzpostavljenega z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta[8], prilagoditi tako, da bo v skladu z zavezo o zmanjšanju neto emisij toplogrednih plinov za celotno gospodarstvo do leta 2030.

(8) Za odpravo strukturnega neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem po pravicah na trgu je bila s Sklepom (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta[9] leta 2018 vzpostavljena rezerva za stabilnost trga, ki deluje od leta 2019.

(9) Rezerva deluje tako, da sproži prilagoditev letnih količin pravic za prodajo na dražbi. Za ohranitev najvišje stopnje predvidljivosti so bila v Sklepu (EU) 2015/1814 določena jasna pravila za vključitev pravic v rezervo in njihovo sprostitev iz nje.

(10) Kadar je število pravic v obtoku nad določenim zgornjim pragom, se znesek pravic, ki ustreza določenemu odstotku teh pravic, odšteje od količin pravic za prodajo na dražbi in vključitev v rezervo. Medtem se ustrezno število pravic sprosti iz rezerve v države članice in doda količinam pravic za prodajo na dražbi, če je skupno število pravic v obtoku pod določenim spodnjim pragom.

(11) Direktiva (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta[10] je spremenila Sklep (EU) 2015/1814 s podvojitvijo odstotne stopnje, ki se uporabi za določitev števila pravic, ki se vsako leto vključijo v rezervo, z 12 % na 24 % do 31. decembra 2023.

---

5 Posebna raziskava Eurobarometer št. 513 o podnebnih spremembah, 2021 (https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_sl).

6 https://www4.unfccc.int/sites/ndcstaging/PublishedDocuments/European %20Union %20First/EU_NDC_Submission_December %202020.pdf

7 Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

8 Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES, UL L 275, 25.10.2003, str. 32.

9 Sklep (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in spremembi Direktive 2003/87/ES (UL L 264, 9.10.2015, str. 1).

(12) V skladu s Sklepom (EU) 2015/1814 Komisija v treh letih od začetka delovanja rezerve opravi svoj prvi pregled na podlagi analize pravilnega delovanja evropskega trga ogljika ter po potrebi predloži predlog Evropskemu parlamentu in Svetu.

(13) Pri pregledu je bila posebna pozornost namenjena odstotku za določitev števila pravic, ki se vključijo v rezervo, kakor tudi numerični vrednosti zgornje meje za skupno število pravic v obtoku in število pravic, ki naj bi se sprostile iz rezerve.

(14) Analiza, izvedena v okviru pregleda rezerve, in pričakovani razvoj dogodkov na trgu ogljika kažeta, da stopnja 12 % skupnega števila pravic v obtoku za vključitev v rezervo vsako leto po letu 2023 ne zadostuje za preprečitev znatnega povečanja presežka pravic v EU ETS. Zato naj bi po letu 2023 odstotek še naprej znašal 24 %, najmanjše število pravic za vključitev v rezervo pa naj bi prav tako še naprej znašalo 200 milijonov.

(15) Če se stopnja skupnega števila pravic v obtoku, ki se vsako leto vključijo v rezervo, po letu 2023 vrne na 12 %, lahko morebitni škodljivi presežek pravic v EU ETS moti stabilnost trga. Poleg tega bi bilo treba stopnjo 24 % po letu 2023 določiti ločeno od splošnega pregleda Direktive 2003/87/ES in Sklepa (EU) 2015/1814 za krepitev EU ETS v skladu s povečano podnebno ambicijo Unije do leta 2030, da se zagotovi tržna predvidljivost.

(16) Sklep (EU) 2015/1814 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Spremembe Sklepa (EU) 2015/1814

V členu 1(5), prvi pododstavek, Sklepa (EU) 2015/1814 se zadnji stavek nadomesti z naslednjim:

„Z odstopanjem od prvega in drugega stavka se do 31. decembra 2030 odstotki in 100 milijonov pravic iz navedenih stavkov podvojijo.“

Člen 2

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednik	*predsednik*

[10] Direktiva (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2018 o spremembi Direktive 2003/87/ES za krepitev stroškovno učinkovitega zmanjšanja emisij in nizkoogljičnih naložb ter Sklepa (EU) 2015/1814 (UL L 76, 19.3.2018, str. 3).